

sa. Amb lemes com "deixeu l'aigua de l'Ebre" es van reunir entre 4.000 i 6.000 persones de tot el territori. La protesta també va servir per a demanar la dimissió de l'alcalde de Tortosa, Vicent Beguer (CiU), i del president del Consell Comarcal, Marià Curto, acusats de complicitat amb Pujol per aconsellar-li que suspengués la visita que tenia prevista pel mateix dia. Una concentració plena de simbolisme, i és que, alguns monuments de Tortosa com el de la Jota Tortosina van ser coberts amb teles negres, senyal de dol.

El paper de la Coordinadora va ser fonamental en estos anys de lluita. Durant tota la dècada van liderar l'estratègia conjunta, van encarregar informes científics que demostraven que no cedir l'aigua del territori no era un caprici, i van aconseguir unitat en molts dels sectors de l'Ebre.

VALÈNCIA TAMBÉ EN VOL El juliol de 1992, *Ebre Informes/Migjorn* comença a parlar d'una altra amenaça per a l'Ebre. Des de Madrid veurien amb bons ulls que l'aigua del riu anés també a València. Unes intencions que es confirmen uns mesos més tard, el novembre del mateix any.

El territori va tornar a sortir en massa, i el desembre del 92, 800 vehicles van col·lapsar les carreteres de l'Ebre en una caravana organitzada per la Coordinadora. La caravana tenia una longitud de més de 8 km i va provocar col·lapses importants, especialment a Tortosa, on l'avinguda de la Generalitat se va convertir en un gran aparcament reivindicatiu.

AIGUA CAP A MALLORCA El 1994, el conflicte va prendre una nova dimensió quan se va plantejar enviar aigua de l'Ebre a Mallorca a través del minitransvasament de Tarragona i vaixells cisterna. El que era ministre d'Obres Públiques, Josep Borrell, va admetre que es tractava d'un transvasament i va defensar que l'aigua era "un bé comú de la nació espanyola, que ni es compra ni es ven".

El debat se crispava perquè el territori demanava aturar el projecte en un moment en què l'escassetat d'aigua també feia estralls a les comarques de l'Ebre. Un clam que d'alguna manera s'intentava silenciar. El juliol d'aquell any, TV3 havia de retransmetre un reportatge del programa *30 minuts* dedicat al transvasament de l'Ebre i a la vida al voltant del riu. La direcció de la

Música i pancartes remetent a un esperit encara vigent

Tortosa ACN

La Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE) va celebrar dissabte 25 anys de lluita amb una festa a Tortosa que va reunir unes 500 persones. Una jornada lúdica amb xarrades, música i tallers de pancartes per a totes les edats. Se va fer un pòdcast en directe amb periodistes i membres de l'entitat per a parlar sobre els moments més destacats de la PDE i es va mostrar una exposició fotogràfica que va immortalitzar la història de la plataforma

L'emblemàtic nus de la plataforma va protagonitzar un dels moments més emotius de la festa, després d'arribar a l'escenari a mans de membres de l'entitat. Si bé als inicis la PDE va mobilitzar la societat ebrenc de forma multitudinària, actualment l'entitat trau pit per haver mantingut el seu poder de convocatòria. **"Sempre que hi ha una possibilitat real d'un transvasament, s'ha fet una crida i la gent ha respost. D'alguna manera, aquella llavor continua",**

va dir la portaveu de la PDE, Matilde Font.

Han passat 25 anys des de la multitudinària assemblea ciutadana que es va convocar a Tortosa en fer-se públic el Pla Nacional Hidrològic, l'origen de la fundació de la Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE). El pla, proposat pel govern

La PDE recorda que sempre que ha cridat a la revolta, la gent ha respost

de José María Aznar, preveia el transvasament del riu Ebre, un escenari que va topar amb el rebuig frontal de la societat ebrenc. Aquell va ser el primer acte dels molts que va organitzar la PDE, que durant els quatre primers anys de la seua història va mantindre la mobilització activa per a oposar-se al pla, que finalment se va derogar el 2004. **"La gent va entendre el perill que representava per al riu Ebre i el Delta, i a partir d'allí va**

començar tota la revolució", recorda Font.

Malgrat aconseguir aturar el transvasament plantejat pel Govern espanyol l'any 2000, la lluita de la PDE no es va aturar allà. Al contrari, s'ha mantingut durant més de dos dècades per a oposar-se a projectes que tenien com a objecte extraure aigua del riu i que el posaven en perill. Segons Font, la mobilització dels inicis també va tindre un impacte en la identitat col·lectiva del conjunt de les Terres de l'Ebre.

Malgrat haver aconseguit mesures de protecció, des del moviment antitransvasament alerten que el riu "no està blindat". **"Aquí estem i aquí seguirem",** insistix Font. Actualment, l'entitat posa el focus en els projectes de canals com el Xerta-Sénia, el qual consideren que acabarà sent la "baula imprescindible" per a portar aigua de l'Ebre cap al sud de la península Ibèrica, o el nou Pla Hidrològic Nacional, previst per al 2027, al qual ja han presentat alegacions.

cadena va decidir ajornar-lo, argumentant que calia esperar a un moment de menys crispació per a no excitar encara més el debat públic. La decisió va ser llegida com una forma de censura política.

L'11 d'agost, finalment, *Ebre Informes/Migjorn* va publicar que el Consell de Ministres havia aprovat un decret llei que permetia enviar aigua del minitransvasament de Tarragona fins a les Illes Balears. Un

moviment que podria servir per a repetir l'operació per a portar, més endavant, aigua a Barcelona.

Un any després, l'abril de 1995, l'EBRE va publicar el fracàs que seria l'operació a les Illes Balears. Un ca-

rregament de 30.000 m³ d'aigua del minitransvasament, carregada al vaixell *Móstoles* al Port de Tarragona, marxava cap a Mallorca. Els dipòsits receptors, però, s'havien pintat feia poc temps i van donar a l'aigua gust i olor de dissolvent. El desenllaç? L'aigua es va haver de llançar directament al mar, convertint la primera entrega en un espectacle fallit.

ANDALUSIA I NORD D'ÀFRICA, TAMBÉ PROPOSTES DE BORRELL

Borrell no només va defensar el transvasament a Mallorca. També va plantejar la possibilitat de portar aigua de l'Ebre cap a Andalusia i fins i tot al nord d'Àfrica. Estes propostes reforçaven la idea que l'Estat concebia l'Ebre com un recurs estratègic per al conjunt del país i més enllà, sense atendre les necessitats reals del territori.

Els mitjans ebrencs i la Coordinadora van reaccionar amb duresa: ja no es tractava només de Barcelona o València, sinó d'una ofensiva global que posava en risc la supervivència del Delta. El discurs va adoptar un to més ecologista i de denúncia internacional, amb connexions amb moviments ambientals europeus.

SEMPRE ALERTA Tot això, recollit de forma cronològica com a avantsala dels últims 25 anys, demostra que tot plegat ha sigut molt més que una polèmica tècnica sobre la gestió de l'aigua. És la història d'un territori que, davant projectes imposats, se va organitzar en defensa pròpia i va transformar la seua lluita en un moviment social, polític i cultural.

Les protestes, des de les primeres manifestacions pageses dels setanta fins a les caravanes i cadenes humanes dels noranta, van convertir l'Ebre en un símbol de dignitat col·lectiva. I episodis com el transvasament a Mallorca, València, Barcelona o el Nord d'Àfrica van reforçar la consciència que la batalla no era només local, sinó global: la defensa del riu com a patrimoni comú i irremplaçable.

La Plataforma en Defensa de l'Ebre va agafar el relleu de la lluita territorial. Una lluita que, amb uns i altres, segurament mereixeria aparèixer als llibres d'història com una de les organitzacions ciutadanes que més treball ha fet per a aconseguir els seus objectius: des de la mobilització fins a la redacció de projectes científics i denúncies a tribunals de màximes instàncies.